

Nefndarálit

um frumvarp til laga um landsáætlun um uppbyggingu innviða fyrir ferðamenn til verndar náttúru og menningarsögulegum minjum.

Frá minni hluta umhverfis- og samgöngunefndar.

Mikil þörf er á skýrri stefnumótun stjórnvalda um uppbyggingu innviða á ferðamanna-
stöðum. Minni hlutinn tekur því undir mikilvægi þess að vel verði að málum staðið varðandi
uppbyggingu innviða í viðkvæmri náttúru Íslands og að horft verði til verndarsjónarmiða á
þeim svæðum þar sem það á við.

Minni hlutinn er sammála markmiðum frumvarpsins en telur að fara þurfi betur yfir það
og gera á því ákveðnar breytingar sem snúa m.a. að skýrari verkferlum og betra samspili
stofnana, áætlana og annarrar löggjafar sem fjalla um sömu mál. Talsverðar athugasemdir
komu fram við frumvarpið sem ekki er tekið nægjanlega vel á í breytingartillögum meiri
hlutans. Þessar athugasemdir lúta að miklu leyti að nauðsyn þess að nýta betur þá löggjöf,
stofnanir, sjóði og áætlanir sem fyrir eru og snúa m.a. að skipulagi, uppbyggingu og vernd
á ferðamannastöðum, þjóðgördum og á friðlýstum svæðum. Í umsögn Skipulagsstofnunar
segir m.a. að ljóst sé að efni landsáætlunarinnar varði framtíðarnotkun lands sem skipulags-
áætlanir fjalli einnig um. Sama eigi við um þriggja ára verkefnaáætlun sem feli í sér skv. 4.
gr. frumvarpsins að framkvæmd verkefna landsáætlunar verði nánar útfærð í henni. Það sé
því ljóst að efni verkefnaáætlunarinnar varði framtíðarnotkun lands sem skipulagsáætlanir
fjalla einnig um án þess að samspil áætlana sé nægilega skilgreint.

Í umsögnum og á fundum nefndarinnar með gestum um málið kom fram að óskýrt væri
hvert samspil þessa frumvarps væri við rauðlista Umhverfisstofnunar sem og Framkvæmda-
sjóð ferðamannastaða. Einnig er vert að minna á verndaráætlun Vatnajökulsþjóðgarðs sem
og stefnumörkun fyrir Þingvallahjóðgarð sem hvort tveggja eru þjóðgarðar sem starfa sam-
kvæmt lögum þar sem viðeigandi stjórnvöld hafa sett fram ákveðna forgangsörðun og
áherslur varðandi uppbyggingu innviða og viðhald. Í umsögn frá Vatnajökulsþjóðgarði er
ósamræmi milli áætlana tekið saman með eftirfarandi hætti: „Ekki er ljóst hver staða 3ja ára
framkvæmdaáætlunar er gagnvart þeim stofnunum sem nú forgangsraða sjálfar framkvæmd-
um á ferðamannastöðum í opinberri eigu, þ.e. Vatnajökulsþjóðgarði, Umhverfisstofnun,
Þjóðgarðinum á Þingvöllum, Skógræktinni og Landgræðslunni.“

Þá má benda á að í fjölmörgum umsögnum er lýst áhyggjum af því að fjármögnun frum-
varpsins sé óskýr og lögð áhersla á mikilvægi þess að hún sé skýr áður en farið er af stað.
Minni hlutinn tekur undir þetta, ekki síst í ljósi þess að nú hafa áform iðnaðar- og við-
skiptaráðherra um náttúrupassa runnið út í sandinn án þess að samstaða hafi náðst um nýja
fjármögnunarleið. Þá hefur ríkisstjórnin ákveðið að setja 850 millj. kr. til uppbyggingar á
ferðamannastöðum í sumar og er það vel. En minni hlutinn bendir á að það hafi verið alger-
lega fyrir séð að ekki næðist samstaða um náttúrupassa og að til slíkra ráðstafana þyrfti því
að grípa og á það bent við gerð fjárlaga fyrir árið 2015. Einskiptisframlag nú leysir ekki þann
vanda sem uppi er sem er þörf á langtímastefnumörkun þar sem fjármagn er tryggt innan

ramma viðkomandi stofnana og í þá sjóði sem með málin fara. Slík stefnumörkun er markmið þessa frumvarps og því nauðsynlegt að fjármagn verði tryggt til lengri tíma enda full ástæða til þar sem ferðaþjónustan leggur til umtalsverðar fjárhæðir í ríkissjóð nú þegar og sem fara vaxandi.

Ósamstaðan innan stjórnarmeirihlutans um fjármögnun á uppbyggingu ferðamannastaða kann að leiða til þess að fleiri ferðamannastaðir fari að taka upp sín eigin gjöld þótt gjaldtaka sé verulega umdeild og langt frá því að vera hafin yfir vafa að því er varðar lögmæti. Í ljósi framangreinds og umsagna um málið telur minni hlutinn að hætta sé á því að kerfið sé orðið of flókið að því er varðar verkferla, samráð, ákvarðanatöku og samspil við núverandi kerfi. Að mati minni hlutans er rík þörf á heildarskipulagi og framtíðarsýn fyrir málaflokkinn og betur hefði farið á því að samvinna hefði orðið milli ráðherra sem með málaflokkana fara, ferðaþjónustu og stjórnarandstöðu svo vinna megi að lausn til framtíðar.

Að mati minni hlutans er komið að ögurstundu varðandi nokkra fjölsóttu ferðamannastaði. Aukist fjöldi ferðamanna enn mun ágangur á viðkvæmar náttúruperlur aukast að sama skapi. Þörf er á bráðaaðgerðum en ekki síður sýn til lengri tíma til að vernda vinsæla ferðamannastaði, þjóðgarða og friðlýst svæði svo þeir geti haldið áfram að veita gestum þá upplifun sem þeir hafa hingað til gert. Það eru minni hlutanum því mikil vonbrigði að ekki skuli horft með heildstæðari hætti á málaflokkinn. Það er mat minni hlutans að vinna þurfi frumvarpið betur svo styrkja megi verkferlana til að góð markmið þess náist betur.

Minni hlutinn leggur til að málið verði endurskoðað með tilliti til umsagna og unnið í betra samráði við hlutaðeigandi aðila og lagt aftur fram á næsta þingi.

Alþingi, 6. maí 2015.

Katrín Júlíusdóttir,
frsm.

Róbert Marshall.

Svandís Svavarsdóttir.